

Świadczenia dla Pacjentów ze szczególnymi problemami zdrowotnymi.

część I

DIALIZOTERAPIA

Dzisiejszym wydaniem rozpoczynamy nowy cykl tematyczny, wśród zagadnień poruszanych na łamach „Kuriera” znajdują się: dializoterapie, tlenoterapia, żywienie pozajelitowe i dojelitowe, opieka nad pacjentami obłożnie chorymi przebywającymi w domu, a także świadczenia przysługujące osobom ze schorzeniami psychicznymi.

Czym jest dializoterapia?

Dializoterapia to leczenie zastępujące funkcję nerek w przypadku ich krótkotrwałej lub przewlekłej niewydolności. Dwie powszechnie stosowane metody leczenia nerkozastępczego to hemodializa i dializa otrzewnowa.

Na czym polega hemodializa?

Hemodializa (dializa pozaustrojowa) polega na przepuszczeniu krwi pacjenta przez aparat dializacyjny, w którym odbywa się oddzielenie toksycznych produktów przemiany materii od krwi (krew wraca do pacjenta, a toksyny pozostają w aparacie).

W jaki sposób chorzy mogą zostać pacjentami stacji dializ?

Kwalifikacja do leczenia nerkozastępczego dokonywana jest w stacji dializ, do której skierowanie może wystawić zarówno specjalista, jak i lekarz pierwszego kontaktu.

W przypadku przewlekłego leczenia Pacjent musi mieć wykonany w oddziale chirurgicznym zabieg wytworzenia przetoki tętniczo-żylny. Ośrodek dializujący wykonuje również niezbędne dla prowadzenia terapii badania diagnostyczne, w tym ocenę pod kątem ewentualnego przeszczepu nerki.

Gdzie odbywa się hemodializa?

Zabiegi hemodializy są wykonywane wyłącznie w stacjach dializ. Pacjent korzysta z usług jednej wybranej stacji dializ, według ustalonego planu zabiegów. Zabiegi wykonywane są najczęściej 3 razy w tygodniu i trwają zwykle kilka godzin. Leczenie takie musi być prowadzone długotrwale, często do końca życia (poza przypadkami ostrej i odwracalnej niewydolności nerek), chyba że przeprowadzony zostanie przeszczep nerki.

Kto pokrywa koszty zabiegu?

Hemodializa jest w pełni finansowana przez Narodowy Fundusz Zdrowia. W koszcie hemodializy przewidziany jest również transport pacjenta do stacji i z powrotem do miejsca zamieszkania. Jest on wliczony w koszt dializy, bez względu na stan pacjenta.

Roczny koszt hemodializoterapii 1 Pacjenta finansowany przez Małopolski Oddział NFZ – ok. 60 tys. zł, dializoterapii otrzewnowej – ok. 75 tys. zł.

**W 2008 roku MOW NFZ przeznaczył na dializoterapię ok. 90 mln zł
Koszt 1 hemodializy – 370 - 390 zł (w przypadku dzieci 470 zł), osobodnia w dializoterapii otrzewnowej – śr. 207 zł.**

Czy dializowany Pacjent może wyjechać na jakiś okres czasu bez przerywania regularnych zabiegów?

Powodzenie tego typu leczenia zależy od surowego przestrzegania planu zabiegów. Na szczęście dzięki rozwojowi sieci stacji dializ, nastąpiło skrócenie drogi dojazdu dla pacjentów. Nie wiąże to tym samym pacjenta z miejscem, gdzie mieszka i jest leczony. W przypadku okresowego pobytu poza miejscem zamieszkania dializę „gościnną” można uzyskać w dowolnej innej lokalnej stacji dializ, po wcześniejszym uzgodnieniu terminu.

Wysowa - sanatorium dla pacjentów dializowanych

Jeśli zachodzi potrzeba odbycia kuracji w warunkach sanatoryjnych – dializowani Pacjenci z Małopolski są kierowani do ośrodka w Wysowej. To jedyne takie sanatorium w Polsce, które oprócz zleconych zabiegów gwarantuje hemodializę. Nie oznacza to jednak, że chorzy dializowani nie mogą korzystać z innych rodzajów sanatoriów, np. nad morzem. Należy jednak pamiętać, że w takich przypadkach Pacjent

musi zadbać o zapewnienie sobie miejsca w stacji dializ.

Jak długo czeka się na hemodializę?

Liczba Pacjentów objętych tą formą leczenia co roku wzrasta. Wynika to z poszerzenia wskazań do dializoterapii oraz poprawy dostępności, głównie poprzez rozwój infrastruktury stacji dializ. Obecnie żaden Pacjent wymagający leczenia nie spotyka się z odmową lub opóźnieniem leczenia, jakie miały miejsce kilkanaście lat temu.

Na czym polega dializa otrzewnowa?

Dializa otrzewnowa (wewnątrzustrojowa) polega na wprowadzeniu do jamy otrzewnowej (brzuszej) płynu dializacyjnego, do

którego z krwi na zasadzie osmozy przechodzą woda i zbędne produkty przemiany materii. Podanie płynu wymaga założenia dostępu poprzez cewnik umieszczony na stałe w jamie brzusznej pacjenta.

Czym dializa otrzewnowa różni się od hemodializy?

Czynności związane z dializą otrzewnową Pacjent może wykonywać sam w domu. Worki z płynem są dostarczane bezpośrednio do miejsca zamieszkania chorego. Istnieją dwa rodzaje dializy otrzewnowej: ciągła ambulatoryjna dializa otrzewnowa (CADO) i automatyczna dializa otrzewnowa (ADO). Dializa CADO polega na kilkakrotnej wymianie worków z płynem w ciągu doby przez samego pa-

cjenta. W dializie ADO stosowane jest specjalne urządzenie – cykler, które dokonuje automatycznie wymiany płynu dializacyjnego w jamie otrzewnowej. Stwarza to dla Pacjenta możliwość stosowania cyklera w nocy, co jest szczególnie korzystne dla chorych prowadzących aktywny tryb życia. Obie formy dializy otrzewnowej stosowane są jako wstępny etap leczenia nerkozastępczego, trwający do kilku lat, pozwalający na opóźnienie leczenia hemodializami. Ze względu na możliwość prowadzenia terapii w domu ta forma leczenia jest bardziej wygodna dla Pacjenta, choć wymaga większej samodzielności.

Obecnie programem dializ otrzewnowych objętych jest w województwie ok. 100 pacjentów. 6780208

Wykaz Stacji Dializ w województwie małopolskim finansowych przez MOW NFZ

Szpital Uniwersytecki – Kraków, ul. Kopernika 15c, (012) 424 78 19
 NZOZ Fresenius Nephrocare – Kraków, Os. Złotej Jesieni 1, (012) 646 83 08
 NZOZ Fresenius Nephrocare – Nowy Sącz, ul. Młyńska 5, (018) 415 60 53, 415 60 56
 NZOZ Fresenius Nephrocare – Myślenice, ul. Szpitalna 2, (012) 372 80 40
 NZOZ Fresenius Nephrocare – Nowy Targ, ul. Szpitalna 14, (018) 266 24 01 wew. 3111
 NZOZ Fresenius Nephrocare – Oświęcim, ul. Chemików 5, (033) 847 30 65
 NZOZ Centrum Dializa – Olkusz, ul. S. Buchowieckiego 15a, (032) 645 49 02, 645 49 04
 NZOZ Centrum Dializa – Wadowice, ul. Słowackiego 9, (033) 823 22 71, 823 39 85
 NZOZ Centrum Dializa – Brzesko, ul. Kościuszki 33, (014) 663 52 15
 NZOZ Centrum Dializa – Zakopane, ul. O. Balzera 15, (018) 200 14 62
 Szpital Powiatowy – Chrzanów, ul. Topolowa 16, (032) 624 73 31
 NZOZ Diaverum – Kraków, os. Młodości 11, (012) 686 60 88
 NZOZ Avitum – Miechów, ul. Szpitalna 3, (041) 382 03 51, 382 02 90
 NZOZ Hand Prod – Gorlice, ul. Węgierska 21, (018) 355 35 52
 NZOZ Hand Prod – Limanowa, ul. Piłsudskiego 61, (018) 330 17 58
 NZOZ Hand Prod – Dąbowa Tamowska, ul. Szpitalna 1, (014) 644 32 97
 Szpital – Sucha Beskidzka, ul. Szpitalna 8a/4, (033) 872 31 16
 Szpital Specjalistyczny im. E. Szczeklika – Tarnów, ul. Szpitalna 13, (014) 631 53 31
 Woj. Szpital Spec. im. św. Łukasza – Tarnów, ul. Lwowska 178a, (014) 631 53 31
 Uniwersytecki Szpital Dziecięcy - Kraków (dzieci), ul. Wielicka 265, (012) 658 20 11
 Uzdrowisko Wysowa (w okresie sezonu IV-XI)

Wykaz ośrodków dializy otrzewnowej

Szpital Uniwersytecki – Kraków, ul. Kopernika 15c, (012) 424 83 41, (012) 424 78 16
 NZOZ Fresenius Nephrocare – Kraków, Os. Złotej Jesieni 1, (012) 646 83 08
 Uniwersytecki Szpital Dziecięcy (dzieci), ul. Wielecka 265, (012) 658 20 11